883/12

Den 16. januar 2012 blev i sag nr. 80.025:

XXXXX XXXXXXX
XXXXXXXXXXXX
XXXX XXXXXX

mod

Skandia Danmark
Kay Fiskers Plads 9
2300 København S

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Skandia Danmark. Hun klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde helbredsbetingede ydelser efter den 1/1 2010.

Klagerens advokat gør principalt gældende, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller derover. Subsidiært gør advokaten gældende, at forsikringen dækker klagerens fagspecifikke erhvervsevne som bagerekspedient, og at denne er nedsat med 2/3 eller derover.

Selskabet henviser til, at forsikringen dækker klagerens generelle erhvervsevne, og at denne efter selskabets vurdering efter den 1/1 2010 ikke er nedsat med 2/3 eller derover.

Klageren er omfattet af en pensionsordning, der giver ret til helbredsbetingede ydelser ved en nedsættelse af erhvervsevnen på 2/3 eller derover. Karensperioden er 3 måneder.

Klageren er født i 1950 og er uddannet kontorassistent. Hun var frem til 1997 ansat som bagerekspedient. I perioden fra 1998 til 2001 drev hun hotel sammen med sin ægtefælle. Siden 2001 har klageren stået uden for arbejdsmarkedet og været bosat i Spanien.

I sin klage til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Da min klient tegnede den i klagen omhandlende forsikring, gjorde assurandøren det klart for min klient, at forsikringen dækkede min klients specifikke erhvervsevne som bagerekspedient. Min klient tegnede således forsikringen under forudsætning af, at det var hendes specifikke erhvervsevne, der var dækket. Af den vedlagte korrespondance mellem Skandia og mig, fremgår det, at Skandia afviser, at min klients forsikring skulle dække den specifikke erhvervsevne. Min klient kan kun ved partsforklaring samt vidneforklaring i Retten løfte bevisbyrden for, hvad der blev oplyst min klient ved tegningen af forsikringen. Idet en sådan bevisførelse ikke kan finde sted hos Ankenævnet for Forsikring, indeholder nærværende klage ikke et anbringende om, at min klient i henhold til aftale med assurandøren tegnede forsikring, som dækker den specifikke erhvervsevne.
…
Den 19. juli 2010 blev klager undersøgt af speciallæge ... På baggrund af speciallægeerklæring af 19. juli 2010 gav Skandia afslag på præmiefritagelse samt udbetaling af invaliderente.

Fra speciallægeerklæringens konklusion fremgår, at 'Det er urealistisk, at patienten kommer tilbage på arbejdsmarked på almindelige vilkår i fuld tid nu'.

Speciallægeerklæringen er upræcis vedrørende konklusionen på klagers arbejdsevne samt mangelfuld under punktet 'Socialt', hvor der står angivet at klager skulle have arbejdet i en bogforretning. Klagers advokat fandt derfor behov for at få en supplerende erklæring og anmodede speciallæge … om at udarbejde en ny erklæring. … har tidligere udarbejdet en funktionsattest vedrørende klagers brud på venstre skulder, men ellers havde … intet kendskab til klager.

Vedrørende tidligere og aktuelle sygdomme/skader og nuværende gener, kan der henvises til speciallægeerklæring af 25. oktober 2010 udarbejdet af ...

… konkluderer i speciallægeerklæring af 25. oktober 2010, at 'Den uheldige sammensætning af alvorlige skader i ryg, skulder og knæ og alvorlig sygdom gør ikke alene patientens dagligdag svær at komme igennem, den gør også hendes mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet som ikke eksisterende eller i bedste fald til overordentlig ringe. Patienten er ikke i stand til at udføre fysisk belastende arbejde og herunder er det umuligt for hende at udføre et job som bagerekspeditrice; her er erhvervsevnetabet 100%. Hvad angår det generelle erhvervsevnetab skønnes det ligeledes til 100 % for nuværende med mulighed for at komme ned på 2/3, hvis den rheumatiske polymyalgi går i ro og knæskaden opereres.'

Klagers advokat fremsendte på ny en skrivelse til Skandia samt vedlagde speciallægeerklæringen af 25. oktober 2010. På trods af modtagelse af denne speciallægeerklæring fastholdt Skandia, at klagers erhvervsevne ikke er nedsat i et sådan omfang, at hun opfylder betingelserne i forsikringsvilkårenes punkt 12."

Ved brev af 6/5 2011 til nævnet har selskabet bl.a. bemærket:

"Klagers forsikring i Skandia omfatter dækning ved tab af den generelle erhvervsevne, dvs. klagers erhvervsevne i ethvert erhverv.

Der er ikke tale om en fagspecifik forsikring af klagers erhvervsevne som bagerekspedient.

Klager har ikke været beskæftiget som bagerekspedient siden 1997, og har siden 2001 stået helt udenfor arbejdsmarkedet, hvor klager valgte at flyttet til Spanien for at nyde sit otium og passe sin ægtefælle.

Erklæringen fra speciallæge … konkluderer, at klager har en række gener, som påvirker klagers erhvervsevne, og det derfor er urealistisk at klager - hvis altså klager havde haft et ønske om at påtage sig beskæftigelse igen - vender tilbage til arbejdsmarkedet på almindelige vilkår. Dette beskrives gældende i relation til *fysisk belastende erhverv.*

Tilsvarende har klagers advokat gennemgående i sagen og korrespondancen med Skandia argumenteret for og gjort gældende, at klager var berettiget til ydelser mm. fra forsikringen ud fra det synspunkt, at klager ikke er i stand til at udføre fysisk belastende arbejdsopgaver. Jævnfør eksempelvis ovenstående citat fra klagers advokats skrivelse af 6. oktober 2010, **Bilag ...**

Der fremgår dog ikke af sagens akter helbredsmæssige forhold, der kan begrunde, at klager med relevante skånehensyn ikke kan varetage eksempelvis administrativ og/eller ikke-fysisk belastende beskæftigelse på mere end 1/3 tid ugentligt. Det kunne eksempelvis være en funktion som receptionist eller beskæftigelse med telefonbetjening.

Tilsvarende tilkendegives i materialet fra Sikringsstyrelsen, **Bilag ...** Samme sted tilkendegiver klager, at hun ikke ønsker sig i beskæftigelse igen.

Klagers skånehensyn beskrives som behov for ikke-fysisk belastende beskæftigelse, afvekslende arbejdsstillinger, ergonomisk korrekt indrettet arbejdsplads, samt mulighed for nedsat tid.

På Skandias direkte forespørgsel har klagers advokat heller ikke tilnærmelsesvis fyldestgørende kunne redegøre for hvad der afholdt klager fra at påtage sig beskæftigelse af eksempelvis administrativ karakter. Se eksempelvis klagers advokats brev af 11. januar 2011, **Bilag ...**

I sin redegørelse for klagen, angiver klagers advokat, at fordi speciallæge … var 'upræcis' ved ikke at nævne et specifikt timeantal i sin erklæring, og samtidig kom til at skrive bogforretning frem for bagerforretning, så var der '*derfor behov for at få en supplerende erklæring'!*

Herefter blev erklæringen fra … som beskrevet tilvejebragt af klager. Som redegjort for ovenfor har Skandia ingen tillid til erklæringen.

Af materialet fremlagt som **Bilag …** fremgår det, at ægteparrene … [klager] (medlemsnr. …) & [klagers ægtefælle] og … & … senest den 29. januar 2011 har spillet golfmatch sammen i regi af Club de Golf Dinamarca.

Klager har efter det oplyste desuden deltaget i klubbens golfmatch den 26. marts 2011, hvor det blev til en 4. plads.

Iflg. Skandias observationer deltager klager desuden i golfmatcher i forbindelse med ophold i sit sommerhus ved ...

Skandia anerkender at klager har helbredsmæssige gener, der begrænser hende i relation til fysisk belastende beskæftigelse.

Skandia må dog ud fra foreliggende oplysninger konstatere, at klagers helbred, herunder klagers gigtlidelse og skulder, er foreneligt med golf, daglige huslige gøremål, samt at passe klagers ægtefælle.

På baggrund af dette, samt det forhold, at der ikke i foreliggende akter er dokumenteret helbredsmæssige forhold, der kan begrunde, at klager ikke skulle kunne påtage sig administrativ og/eller ikke-fysisk belastende beskæftigelse på mere end 1/3 tid ugentligt, når hendes skånehensyn behørigt tilgodeses, skal Skandia hermed fastholde, at klagers generelle erhvervsevne, dvs. erhvervsevnen i ethvert erhverv, ikke er nedsat med minimum 2/3 efter 1. januar 2010."

I brev af 26/5 2011 til nævnet har klagerens advokat hertil bl.a. anført:

"Ad.: Skandias anfægtelse af speciallægeerklæring udarbejdet af …
Det bestrides, at … skulle være en af klagers eller klagers ægtefælles bekendte, samt at … havde et sådant kendskab til klager eller klagers ægtefælle, at han ikke kunne udarbejde en objektiv speciallægeerklæring.

Første gang klager var i kontakt med speciallæge … var i forbindelse med klagers skulderskade. Klagers ulykkesforsikringsselskab IF bad klager om at få udarbejdet en funktionsattest, og klager rettede derfor henvendelse til privathospitalet ... Da klager er udenlandsdansker henviste hospitalet klager til …, som selv er udenlandsdansker, for at der ikke skulle opstå problemer med sproget.

I svarskriftet anfægter Skandia …'s angivelse af; *'Patienten er mig ubekendt',* idet … tidligere har udarbejdet den pågældende funktionsattest. Udtryksmåden 'Patienten er mig ubekendt' er et lægeligt udtryk, som godtgør, at speciallægen ikke har et afhængighedsforhold til patienten, som kan medføre, at speciallægeerklæringen ville blive subjektiv præget. Der kan henvises til vedlagt kopi af skrivelse af 19. maj 2011 (**bilag …**)**,** hvori … kommenterer Skandias anfægtelse af hans speciallægeerklæring samt anfægtelse af hans habilitet i forbindelse med hans lægegerning. Der kan specifikt henvises til punkt 1.

…'s angivelse i speciallægeerklæringen omkring klagers forsikringsforhold er blot udtryk for de oplysninger, som han modtog fra klager. Skandia må være bekendt med, at speciallæger ikke gennemgår forsikringspolicer og forsikringsbetingelser i forbindelse med deres udarbejdelse af speciallægeerklæringer. … havde således ikke gennemgået forsikringsbetingelserne knyttet til klagers forsikring hos Skandia. Der kan henvises til …'s skrivelse af 19. maj 2011 under punkt 2.

Det bestrides, at konklusionen i …'s speciallægeerklæring er et 'særsyn' for en speciallægeerklæring. I …'s skrivelse af 19. maj 2011 under punkt 3 fastholder … sin konklusion. … angav erhvervsevnetabet som 100 % for at give en mere eksakt forestilling om klagers tilstand, end den tidligere udarbejdede speciallægeerklæring. … skriver, at han frem for angivelse af de 100 % kunne have skrevet følgende; '*at jeg ikke vurderer, at patienten nogensinde kommer tilbage til arbejdsmarkedet - hverken fuldtids eller deltids - på grund af hendes sygdomme og skadefølger'.* Dette ordvalg ville dog i sidste ende give den samme konklusion.

I svarskriftet anfægter Skandia …'s habilitet i forbindelse med hans lægegerning. Skandia anfører, at …'s speciallægeerklæring er præget af subjektive uvedkommende hensyn, idet klager og … spiller i samme golfklub, og idet klagers ægtefælle er ven med … på Facebook.

Golfklubben Club de Golf Dinamarca er ikke en reel golfklub, men alene en forening for danskere på …, der har til formål at opnå rabat til foreningens medlemmer på green fees på forskellige golfbaner i området. Ifølge … arrangerer foreningen 7-8 matcher på forskellige baner om året. … og hans ægtefælle har kun deltaget i disse få gange om året. I 2010 mener …, at han deltog to gange. … har aldrig set klager i forbindelse med golfturneringer arrangeret af foreningen. … har alene set klagers ægtefælle til én golfturnering, og dette var efter udarbejdelse af speciallægeerklæringen.

… er medlem af golfklubben … i …, hvor han spiller 2-3 gange ugentligt. Klager og klagers ægtefælle er medlem af golfklubben … ved ... Det bestrides således, at … igennem golf skulle have bekendtskab med klager eller klagers ægtefælle. Der kan henvises til …'s skrivelse af 17. maj 2011 under punkt 4 og 5.

Det er korrekt, at … er 'venner' med klagers ægtefælle på Facebook. Klagers ægtefælle er 'venner' med over 500 personer på Facebook. Han er 'venner' med flere personer på Facebook, som han aldrig har mødt - eksempelvis … fra … Klagers ægtefælle anmodede … om venskab på Facebook, idet de begge var udenlandsdanskere. Venskabet på Facebook er i øvrigt først etableret efter udarbejdelse af speciallægeerklæringen. … angiver i sin skrivelse af 17. maj 2011 under punkt 6, at han næsten aldrig bruger Facebook samt at han bekræfter alle venneanmodninger. Han angiver desuden, at han aldrig har korresponderet med klagers ægtefælle vis Facebook.

Det bestrides således, at klagers ægtefælles efterfølgende venskab med … via Facebook skulle medføre, at … ikke objektivt kunne udarbejde speciallægeerklæringen.

I punkt 7 i skrivelse af 19. maj 2011 angiver …, at han intet privat kendskab har til hverken klager eller dennes ægtefælle, samt at hans speciallægeerklæringer altid bygger på objektive fund. … er legitimeret speciallæge i både Danmark, Spanien og EU. Såfremt Skandia måtte fastholde deres postulat om, at …'s speciallægeerklæring er præget af subjektive uvedkommende hensyn må dette være en sag imellem Skandia og … eventuelt med inddragelse af speciallægeforeningen.

Klager har aldrig nægtet, at klager fortsat spiller golf. Klager er derfor uforstående overfor, at Skandia ikke har anmodet om disse oplysninger hos klager frem for at fremskaffe disse ved *'observation',* som anført af Skandia. Det bestrides, at klagers golfspil skal have en indvirkning på bedømmelse af klagers erhvervsevne. Klager spiller golf i eget tempo få gange om året, idet hendes helbredsmæssige tilstand ikke giver hende adgang til andet.

I henhold til retspraksis er en part berettiget til under retssager at fremlægge indhentede lægeerklæringer, såfremt disse er indhentet før retssagens anlæggelse. Der kan henvises til blandt andet U2007.2040H, U2007.2250/2H, U2007.2744Ø samt U2008.2193H. Speciallægeerklæringen, som er udarbejdet af …, er indhentet af klagers advokat, som et naturligt led i bestræbelserne på at underbygge klagers påstand, idet disse var bestridt af Skandias. Speciallægeerklæringen er en sagkyndig erklæring, og der er ingen omstændigheder ved dens tilblivelse eller indhold, som kan medføre, at den ikke kan fremlægges i en retssag eller for Ankenævnet for Forsikring.

Ad.: Afslag på førtidspension

Det er korrekt, at klager anmodede Sikringsstyrelsen om tildeling af førtidspension, samt at dette blev afslået. Det var først efter afslaget på førtidspension, at klager fik pådraget sig skaden på venstre skulder. Det var også primært på grund af skaden ved skulderen, at kla-

ger i 2009 var sygemeldt, samt at Skandia udbetalte invalidepension fra 1. maj 2009 til 1. december 2009.

Ad.: Lægeattest fra klagers egen læge i Spanien
Lægeattest 2 (bilag …) indeholder alene en antagelse fra klagers læge, om at klager antageligt i fremtiden ville kunne arbejde 50 %. Det er her værd at bemærke, at klagers læge afslutter lægeerklæringen med, at klagers fremtid var uvis. Den 24. marts 2010 fik klager udarbejdet endnu en lægeerklæring (bilag …, side 1), idet klagers helbred ikke var blevet bedre. I denne lægeerklæring konkluderede samme læge, som havde udarbejdet lægeattest 2 (bilag …), at klager ikke var i stand til at arbejde på dette tidspunkt, og i alle tilfælde ikke inden for de næste 3 måneder.

Ad.: Konklusionen i speciallægeerklæring udarbejdet af …
Det bestrides, at speciallæge … i sin konklusion på speciallægeerklæringen alene udtaler sig omkring fysisk belastende erhverv. … konkluderede, at '*Det er dog ikke meget realistisk at patienten bliver i stand til at komme på arbejdsmarked på almindelig vilkår.'* Heri står der intet angivet omkring, at det alene skulle være gældende for fysisk belastende erhverv.

o0o

På baggrund af ovenstående fastholdes det, at klagers generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder. Klager skønnes ikke længere at være i stand til - bedømt under hensyn til klagers tilstand, uddannelse eller tidligere virksomhed - at tjene 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.

Klager har således krav på præmiefritagelse og invaliderenteydelse fra og med 1. januar 2010, hvor Skandia stoppede udbetalingen.

Såfremt Ankenævnet for Forsikring mod forventning måtte finde, at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller derunder, gøres det gældende, at klagers specifikke erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder, hvilket ligeledes er anerkendt af Skandia jf. svarskrift s. 5, 3, sidste afsnit samt s. 6 3. sidste afsnit,(hvis der er tale om fysisk belastende erhverv, hvilket jo netop er tilfældet ved arbejde som bagerekspedient

Klager og klagers ægtefælle tegnede begge ophørende rateforsikring med invaliderente i 1982 hos Kgl. Brand - nu Skandia. På tidspunktet for tegningen af forsikringerne, gjorde Skandias assurandør det klart for klager og klagers ægtefælle, at forsikringen dækkede deres specifikke erhvervsevne som henholdsvis bagerekspeditrice og bager. Det var således under denne forudsætning, at klager og klagers ægtefælle tegnede forsikringerne, idet de netop havde brug for at forsikre deres evne til at fortsætte driften af bagerforretningen, der omfattede et stort bageri med en række brødudsalg i ...

I 1993 blev klagers ægtefælles erhvervsevne nedsat, og klagers ægtefælle anmodede derfor Kgl. Brand om udbetaling af invaliderente. Ifølge en lægeerklæring var den specifikke erhvervsevne som bager nedsat til 1/3 eller der under.

Der opstod herefter en lignende tvist mellem selskabet og klagers ægtefælle, idet Kgl. Brand påstod, at det var den generelle erhvervsevne, der skulle være nedsat til 1/3. Klagers ægtefælles advokat udarbejdede herefter et klageskrift til voldgiftsretten, som blev fremsendt til i udkast til Kgl. Brand. I klageskriftet gjorde advokaten gældende, at det var den specifikke erhvervsevne som bager, der var forsikret. Kopi af klageskrift vedlæges som **bilag ...**

Efter en del korrespondance mellem Kgl. Brand og klagers ægtefælles advokat fremsendte advokaten en skrivelse af 4. marts 1993. Skrivelsen vedlægges som **bilag ...** I denne skrivelse gjorde advokaten gældende, at assurandøren på tidspunktet for tegningen af forsikringen, havde tilkendegivet, at det var den specifikke erhvervsevne, der var forsikret. Det bemærkes, at både klager og klagers ægtefælle havde et fælles møde med assurandøren. Herefter anerkendte Kgl. Brand, at klagers ægtefælle opfyldte betingelserne i forsikringsbetingelsernes punkt § 12 og påbegyndte udbetalingen af invaliderente.

Det er under henvisning til samme forsikringsbetingelser, at klager nu anmoder Skandia om præmiefritagelse samt udbetaling af invaliderente. Kgl. Brand anerkendte, at klagers ægtefælle havde tegnet forsikringen for den specifikke erhvervsevne som bager, hvilket må være begrundet med klager og klagers ægtefælles aftale med assurandøren, idet alene en ordlydsfortolkning af forsikringsbetingelserne ikke medfører dækning af den specifikke erhvervsevne.

Assurandøren kan ikke under en retssag vidneafhøres om denne aftale, idet han er afgået ved døden. Ovenstående hændelsesforløb med klagers ægtefælle, må dog være tilstrækkelig dokumentation på, at der ved tegningen af forsikringerne, blev aftalt mellem Kgl. Brand og klager og klagers ægtefælle, at forsikringerne dækkede den specifikke erhvervsevne,(uanset, hvorledes vilkårene er blevet fortolket af domstolene samt Ankenævnet for Forsikring).

Under hensyn til ovenstående gøres det tillige gældende, at klager, som følge af aftalen mellem Kgl. Brands assurandør og klager, har krav på udbetaling af invaliderente samt præmiefritagelse, idet klagers specifikke erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder."

Ved brev af 28/6 2011 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Faktum er dog fortsat, at lægen … har haft kendskab/kontakt til klager også før udarbejdelsen af speciallægeerklæringen, at klager og klagers ægtefælle spiller golf i samme lille forening (175 medlemmer) som … og dennes ægtefælle, og deltager i golfmatcher sammen, samt at klagers ægtefælle samtidig var bestyrelsesmedlem i den pågældende golfforening.

Forholdene omkring tilvejebringelsen af erklæringen giver fortsat ikke Skandia grund til at ændre den udtrykte bekymring, og det bemærkes atter at erklæringen er ensidigt indhentet af klager, og begrundelsen herfor angiveligt var, at klagers beskæftigelse i erklæringen fra speciallæge … var oplyst forkert, samt utilfredshed med speciallæge …'s konklusion.

…'s konklusion, at klager slet ingen resterhvervsevne har i behold, har efter Skandias opfattelse ikke støtte i sagens øvrige oplysninger og forhold, herunder bl.a. erklæringen fra speciallæge …, Sikringsstyrelsens afslag på førtidspension, klagers golfaktiviteter i Spanien og Danmark, at klager varetager daglige huslige gøremål, samt står for pasning og forplejning af sin invalide ægtefælle.

Hertil fremgår det ikke af …'s konklusion om ingen resterhvervsevne, hvilke gener det er, som angiveligt afholder klager fra at påtage sig eksempelvis administrativ eller ikke-fysisk belastende beskæftigelse med fornødne skånehensyn.

Ad klagers golfaktiviteter

Skandia har konstateret at klager spiller golf.

Ifølge klagers advokat har klager aldrig nægtet dette, og klagers advokat er derfor '*uforstående overfor, at Skandia ikke har anmodet om disse oplysninger'.*

Omvendt så må Skandia notere, at klager ikke har fundet oplysningen relevant for Skandias vurdering af hendes funktionsniveau og erhvervsevne.

Skandia har derimod fra klager modtaget oplysning om, at hun er 100 % uarbejdsdygtig, at klager ingen rest-erhvervsevne har i behold, at klager har svært ved at foretage sig noget fysisk på grund af sine ryggener, at klager har det bedst i liggende stilling, at klagers knæ giver problemer ved selv små vrid, at skulderen giver konstante smerter, der desuden forværres ved ethvert forsøg på at bruge skulderen, jf. erklæringen klager har indhentet fra ...

Skandia anerkender, at klager har gener der påvirker hendes funktionalitet. Samtidig er golf dog en aktivitet der påvirker både ryg, knæ, nakke og skuldre ved udførelsen, og kan ikke karakteriseres som skånsom for personer med gener sådanne steder.

Klagers helbred er bl.a. foreneligt med golf.

<u>Ad klagers (og klagers ægtefælles) forsikringsdækning ved invaliditet/tab af erhvervsevne</u>
Klagers advokat gør i sin skrivelse af 26. maj 2011 nu gældende, at klagers forsikring dækker klagers fagspecifikke erhvervsevne som bagerekspedient, at denne er nedsat til 1/3 eller derunder, samt at dette skulle være anerkendt af Skandia.

Dette er ikke tilfældet.

Klagers advokat gør gældende, at det ved tegningen af forsikringen i 1982 i daværende Kgl. Brand, var en forudsætning for klager og klagers ægtefælle, at forsikringen ved invaliditet dækkede deres specifikke erhvervsevne som hhv. bagerekspedient og bager. Det skulle ifølge klagers advokat tillige have været oplyst til ægtefællerne af Kgl. Brands assurandør …, at dette var tilfældet med forsikringen.

Dette stemmer dog dårligt overens med, at klagers ægtefælle i 1992 fremsender et brev til … med oplysning om, at han først nu - 10 år efter forsikringens tegning - er blevet bekendt med, at hans forsikring ikke kun omfatter død, men også dækker ved nedsat erhvervsevne, Bilag ...
Det er korrekt, at der på daværende tidspunkt opstod en tvist mellem Kgl. Brand og klagers ægtefælle, om klagers ægtefælles erhvervsevne var nedsat i tilstrækkelig grad til at modtage ydelser fra forsikringen, i forbindelse med hvilken klagers advokat fremsendte klageskrift til voldgiftsretten (Klagers advokats bilag …). Heri redegjorde klagers advokat for, at klagers ægtefælles erhvervsevne var nedsat til 1/3 eller mindre af både 'den fulde erhvervsevne' og specifikt som bager.

Kgl. Brand svarede hertil, selskabet på intet tidspunkt havde bestridt, at erhvervsevnen var nedsat, men alene om den var nedsat i tilstrækkelig grad til at klagers ægtefælle kunne modtage invaliderente mm., jf. **Bilag ...** For at undgå at inddrage klagers ægtefælle i et civilt søgsmål, bevilgede Kgl. Brand derfor klagers ægtefælle invaliderente mm. for en midlertidig periode. Fortsatte ydelser blev samtidigt og i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne betinget af, at klagers ægtefælle blev tilkendt offentlig invalidepension, svarende til en nedsættelse af den generelle erhvervsevne til 1/3 eller derunder, hvilket var kutyme på daværende tidspunkt.

Klagers advokat var efterfølgende af den opfattelse, at Kgl. Brand ikke kunne gøre betingelsen om offentlig invalidepension gældende (klagers advokats bilag …), og angav at;

> *...den assurandør, der i sin tid tegnede forsikringen for min klient* [klagers ægtefælle] *netop forklarede min klient, at han havde brug for en forsikring i tilfælde af, at han som følge af sygdom ikke længere ville være i stand til at bage. Den pågældende assurandør* […] *gennemgik ikke forsikringsbetingelserne og forklarede således ikke overfor min klient, at forsikringsselskabet efter forsikringsbetingelserne havde en mulighed for at gøre fortsat udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse betinget af opnåelse af mellemste førtidspension.'*

Kgl. Brand fastholdt via sin advokat, at Kgl. Brand kunne betinge fortsat udbetaling af invaliderente af, at klagers ægtefælle fik tilkendt offentlig invalidepension, samt at der ikke var tale om et urimeligt branche-/aftalevilkår, **Bilag ….** Kgl. Brand's advokat oplyste desuden, at assurandør … fastholdt at betingelserne var blevet gennemgået i forbindelse med tegningen af forsikringen, **Bilag ...**

Klagers ægtefælle var på daværende tidspunkt ikke tilkendt offentlig invalidepension.

Klagers advokat anmodede efterfølgende Kgl. Brand om, at sagen blev afgjort forligsmæssigt, således at klagers ægtefælle blev bevilget reducerede ydelser fra forsikringen. Anbringendet var mangelfuld rådgivning om forsikringsvilkåret vedr. offentlig invalidepension, **Bilag ...**
Parterne afholdt herefter møde i sagen, og indgik aftale om, at i det omfang, at klagers ægtefælle ikke hos de offentlige myndigheder måtte få medhold i, at erhvervsevnen var nedsat med 2/3 (= tilkendt offentlig invaliderente), så ville Kgl. Brand forligsmæssigt yde klagers ægtefælle en reduceret dækning på minimum kr. 370.000 og maksimum kr. 440.000 pr. år, **Bilag ...**

I policerne var samlet aftalt en dækning på ca. kr. 665.000.

Klagers ægtefælle var fortsat ikke tilkendt offentlig invalidepension, og ved brev af 30. maj 1996, **Bilag …,** tilkendegav klagers advokat, at klagers ægtefælle var '*blevet træt af sagen',* hvorfor klagers advokat foreslog, at sagen mellem Kgl. Brand og klagers ægtefælle afsluttedes med, at Kgl. Brand indvilgede i, at yde klagers ægtefælle årligt kr. 440.000, svarende til maksimum i forliget.

Klagers advokat afsluttede sin skrivelse til Kgl. Brand med følgende:

'Jeg bekræfter afslutningsvis, at forsikringssagen mod Kgl. Brand kan tages op igen, såfremt min klients generelle erhvervsevne på et senere tidspunkt må antages at være nedsat med 2/3-del.'

Det er således efter Skandias opfattelse ikke korrekt, at der er indgået en aftale mellem Kgl. Brand og klagers ægtefælle om, at forsikringen dækker den specifikke erhvervsevne. Forliget synes at indeholde en lempelse af betingelsen om tilkendelse af offentlig invalidepension/ førtidspension mod udbetaling af reducerede ydelser. Dette ses også bekræftet ved klagers advokats skrivelse af 30. maj 1996 (Bilag …), hvor klagers advokat forbeholder sig ret til at genoptage sagen, hvis klagers ægtefælles generelle erhvervsevne på et senere tidspunkt skulle blive nedsat yderligere, således at den i betingelserne krævede nedsættelse med 2/3 eventuelt ville være opnået.

I de for Skandia foreliggende akter, ses Kgl. Brand heller intet sted at have anerkendt at forsikringen dækker klagers ægtefælles specifikke erhvervsevne. Tværtimod.

Tilsvarende fremgår det, at Kgl. Brand's assurandør … har benægtet, at skulle have tilkendegivet dette ved tegningen, og der foreligger ingen aftale mellem assurandøren og klager/klagers ægtefælle, som gjort gældende i klagers advokats (subsidiære?) påstand.

Uagtet ovenstående forløb, skal det bemærkes, at Skandia i ingen henseender mener sig forpligtet overfor klager som følge af aftalen mellem Kgl. Brand og klagers ægtefælle om udbetaling af reduceret invaliderente.

Skandia skal hertil endvidere for nærværende sag bemærke, at Skandia ikke betinger en udbetaling fra klagers forsikring af en tilkendelse af offentlige invalidepension eller lignende ydelser, samt at klager slet ikke har været i beskæftigelse som bagerekspedient siden 1997 og har stået uden for arbejdsmarkedet siden 2001, hvor klager valgte at flytte til den spanske solkyst."

Af notat fra Den Sociale Sikringsstyrelse i klagerens ressourceprofil af 26/8 2009 fremgår bl.a.:

"**6. STYRELSENS SAMLEDE KONKLUSION VEDRØRENDE ARBEJDSEVNE**

[Klageren] er 58 år, dansk statsborger, men bor i Spanien. Hun har søgt om dansk førtidspension den 14.1.2009.

[Klageren] er kontoruddannet i 1970. Hun har fra 1970-1997 arbejdet som bagerekspeditrice, og har fra 1998-2001 ejet et hotel. Her var hendes arbejdsopgaver meget forskellige. Hun stoppede, da hun flyttede til Spanien for at passe sin mand. Hendes dage der går med at lave det huslige arbejde, i det omfang hun kan, strikke, læse, se TV, samt gå små ture. Selv mener hun ikke, at hun vil være i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet på grund af hendes helbreds- og sprogproblemer.

[Klageren] har gode sociale kompetencer i forhold til arbejdsmarkedet, men har haft det svært med nye arbejdsopgaver og rutiner.

Om helbredet oplyser [klageren], at hun ikke kan klare så meget på grund af smerter i ryggen, benene og armene, og at det hæmmer hende meget. Hendes nakke er totalt nedslidt, hvilket bevirker at hendes rygsmerter trækker helt ned i benene. [Klageren] går til behandling for gigt i ryggen og nakken samt for kramper i benene hos læge/speciallæge samt fysioterapeut.

Af de lægelige oplysninger i sagen fremgår det, at [klageren] lider af polymyalgia rheumatica som er en speciel form for muskelgigt. Hun responderer godt på binyrebarkhormon, og er under nedtrapning af denne dosis. Hun er stiv i musklerne, smerter i hofter, ryg og siddemuskulatur, og har svært ved at komme i gang efter hvile.

Det er Sikringsstyrelsens vurdering, at der fortsat er mulighed for bedring indenfor 1-1½ år. Der er således ikke tale om en lidelse, som medfører en varig og væsentlig arbejdsevnenedsættelse.
[Klageren] har gode faglige, praktiske samt sociale kompetencer, og det er vores vurdering, at hun på sigt vil være i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet, hvorfor hun ikke er be-

rettiget til førtidspension. Arbejdet kunne være i receptionen på et hotel eller i en omstilling. Arbejdet er afvekslende: og med en ergonomisk korrekt indrettet arbejdsplads, samt eventuel nedsat tid, bør disse arbejdsområder være forenelige med hendes helbredsmæssige gener."

Af lægeattest af 6/11 2009 fremgår bl.a.:

"	NEJ	JA	Hvis JA:
4 Mener patienten, at kunne:			
a. deltage i sit hidtidige arbejde?	☐	☒?	Fra hvornår? ~Jan-10? ☐ På fuld tid ☐ På deltid: 50% (antal timer ugentlig)
b. varetage sine daglige funktioner i øvrigt?	☐	☒	Fra hvornår? Hele tiden, dog vanskelig pga. smerter ve. arm."

I udtalelse fra samme læge af 24/3 2010 fremgår bl.a.:

"Konklusjon: Hennes skulder blir langsomt bedre og hennes kne bor bli bedre etter meniskoperasjon. Hennes rygg er stabil ond og hennes Polymyalgia Reumatica plager henne fortsatt og bruker fortsatt en del kortison og blodsenkningen er fortsatt hoy (25mm/h 23/3-10).
Pasienten er ikke i stand til a arbeide na og i alle fall ikke innenfor de naermeste 3 manedene.
Nedenfor folger utskrift av journal og beskrivelse av undersokelsene
Vedlagt folger kopi av orginale undersokelser."

Af speciallægeerklæring udfærdiget af speciallæge i reumatologi og intern medicin M. K. den 19/7 2010 fremgår bl.a.:

"**Funktionsniveau:**
Patienten har det svært ved alt fysisk aktiviteter. Der er store problemer med at løfte ting. Efter al fysisk aktivitet forværres patientens smerter i bevægelses apparat.
Går uden problemer. Tåler kort tid i et stilling af kroppen, og skal bevæge sig og skifte stilling. Har det bedst liggende. Skal hvile sig mange gange om dagen. Venstre skulders funktion er fortsat meget begrænset og det påvirker patienten meget.
Kan ikke klare opgaver i have eller tungere rengøring opgaver, kan ikke støvsuge.
Af- og påklædning foregår langsommere, med lidt besvær. Kan lave mad men også med noget besvær.
…
Diagnoser:
…
Muskel gigt
Knogleskørhed
Kroniske smerter i hele rygsøjlen, flere led og muskler.
Slidgigt forandringer i rygsøjlen.
Skævhed af rygsøjlen
Slidgigt forandringer i venstre skulder med muskel atrofi.
Venstre humerus fraktur
Menisk skade i højre knæ
Tidligere mavesår i profylaktisk behandling

Konklusion:
Diagnose:
Patientens symptomer stemmer ens med klinikken og paraklinikken. Anamnese, behandlingsforløb er typiske for muskelgigt. Bedring og nedtrapning af prednisolon(deflazacort) pågår.
Affladet ryggen, sammen med spondylotiske forandringer set på røntgen billeder (MR), sammen med skævhed og påvist osteoporose kan godt tolke patientens smerter i ryggen og ekstremiteter.
Smerter og begrænset funktion af venstre skulder skal tolkes som begyndende slidt forandringer og følger efter kompliceret knoglebrud.

Behandling:
Der har været relevante forsøg mhp. at opnå forbedring i patientens smertetilstand. Patienten har været i relevant behandling pga. muskelgigt. Trapper prednisolon ned, og muligvis kan blive på et tidspunkt helt prednisolon fri
Der anbefales at fortsat fysioterapeutisk behandling primært mhp. venstre skulder. Der er planlagt operativt behandling af meniskskade i højre knæ. Varmbasen træning, superviseret motion kan også anbefales.
Osteoporose behandling kan overvejes intensiveret.

Skånebehov:
Patienten er ikke i stand til at udføre alt fysisk belastende arbejde/opgaver. Der er tale om belastning svarende til hele bevægelsesapparatet. Funktion af venstre overekstremitet vurderes som også langvarigt påvirket (dog bemærkes at finmotorikken er upåvirket).
Er ikke i stand til at varetage fysisk belastende opgaver. Patienten bør have mulighed at skifte stilling ofte, lave mange små pauser og generelt at udføre aktiviteten/opgaver i sit eget tempo. Det er dog ikke meget realistisk at patienten bliver i stand til at komme på arbejdsmarked på almindelig vilkår.

Jeg vurderer patientens tilstand som ikke i det væsentlig stationær.
Der er igangværende prednisolonbehandling, som giver chance for at blive på et tidspunkt stoppet. Der er dog vis antal patienter med muskelgigt, hvor der er umuligt at stoppe prednisolon helt. De skal enten fortsat i prednisolon eller anden prednisolonbesparende behandling.
Venstre skulder funktion kan bedres, men det er umuligt at forudsige til hvilken niveau. Det er urealistisk at patienten kommer tilbage på arbejdsmarked på almindelig vilkår i fuld tid nu. Men efter lang periode med behandling kan opnås vist grad bedring, som kan gøre det realistisk at overveje ny vurdering af arbejdsevner. Det er dog urealistisk at det bliver fuld tid, på almindelig vilkår i fysisk belastende erhverv."

Af speciallægeerklæring af 25/10 2010 udfærdiget af speciallæge i ortopædkirurgi fremgår bl.a.:

"**Konklusion**

Der er fuld overensstemmelse mellem samtlige objektive fund og patientens gener.

Ad ryg:
Der er nedsat ryg- og hals bevægelighed på 20-30 procent, udrettet lændelordose, positiv Laseque bilat ved 60 gr. samt sinistrokonveks scoliose alt foreneligt med rtg. og MR fund der viser slitage og discus protrusioner i lumbaldelen.

Tilstanden stationær.

Ad højre knæ:
Højre knæ findes med væskeansamling (1,5 cm øget omfang), nedsat bøjeevne på 10 gr., nedsat strækkeevne på 5-7 gr., 1 cm mindsket lår omfang, positiv McMurrays test, positiv Bragards test og positiv Apleys test. Alt foreneligt med MR-scannings fundet, der viser meniskskade.
Generne kan formentlig bedres ved en knæoperation med forbehold for udvikling af slidgigt på grund af den langvarige udsigt til at få en sådan foretaget (på grund af cortison behandlingen). Det vil derfor være usandsynligt at de objektive knæfund bedres. Der er mén.

Ad venstre skulder:
Venstre skulder findes med udtalt nedsat smertefuld bevægelighed: Fremad-opad 90 gr., udad-opad 60-70 gr., bagud 20 gr., udad drejning 30 gr. og indad drejning 40-45 gr. Alle bevægelser smertefulde. Udtalt knasen i skulderen ved bevægelse. Der er udtalt supraspinatus og bagre deltoideus muskelatrofi. Positiv Neers-, Hawkins-, O'Brians-, Speeds- og Yergasons test.
Tilstanden i venstre skulder må på nuværende tidspunkt betragtes som stationær. Der er et betydeligt mén.

Ad polymyalgia rheumatica:
Flere steder ledkapselsvulst f.eks. håndled og fodled, ømme sener og muskler generelt samt senecrepitation ved bevægelse især omkr. håndleddene.
Patienten fortsat i cortison behandling. Tilsyneladende er man behandlingsmæssigt nået til steady state, hvor yderligere mindsket cortison doser afstedkommer flere gener. Det er ikke for nuværende muligt at sige noget om prognosen.

Ad arbejdsmæssigt
Den uheldige sammensætning af alvorlige skader i ryg, skulder og knæ og alvorlig sygdom gør ikke alene patientens dagligdag svær at komme igennem, den gør også hendes mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet som ikke eksisterende eller i bedste fald til overordentlig ringe. Patienten er ikke i stand til at udføre fysisk belastende arbejde og herunder er det umuligt for hende at udføre et job som bager ekspeditrice; her er erhvervsevnetabet 100 %. Hvad angår det generelle erhvervsevnetab skønnes det ligeledes til 100 % for nuværende med mulighed for at komme ned på 2/3, hvis den rheumatiske polymyalgi går i ro og knæskaden opereres."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Forsikringer med ret til invaliderenteydelse og præmiefritagelse**
§ 12

a. invaliditetens indtræden
Ret til invaliderenteydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at dette skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invaliderente ydelse og/eller præmiefritagelse, anses at foreligge, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse eller tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn."

Nævnet udtaler:
På det foreliggende grundlag finder nævnet det ikke bevist, at der med bindende virkning for selskabet er aftalt, at erhvervsevnetabsvurderingen skal tage udgangspunkt i klagerens specifikke erhvervsevne som bagerekspedient.

Efter sin gennemgang af sagen, herunder sagens offentligretlige og lægelige bilag, finder nævnet det ikke bevist, at klagerens generelle erhvervsevne efter den 1/1 2010 er nedsat med 2/3 eller derover. Nævnet kan herefter ikke kritisere selskabets afgørelse.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand